

VIGILA, VIGILA, VIGILA!

DESCRIPCIÓ

Exercici de reflexió sobre les estratègies d'autoprotecció que posen en pràctica, en gran mesura, les dones.

OBJECTIUS

- Identificar les estratègies d'autoprotecció, i analitzar-les des d'una perspectiva crítica.
- Explicar aquestes mesures com a expressió de les desigualtats de gènere i les violències masclistes.

PÚBLIC DESTINATARI

Activitat adreçada tant a un públic jove com adult (llegir les orientacions per la facilitació per al públic més jove).

TEMPORALITZACIÓ

30-45 minuts.

MATERIAL

- Papelògraf i retoladors.

ORIENTACIONS PER LA FACILITACIÓ

En el cas d'un públic jove, depenent de l'edat i del grau de maduresa, pot ser millor plantejar les situacions i el debat de forma abstracta, no a partir de la seva experiència personal. Tanmateix, és important tenir en compte que les noies comencen a implementar les estratègies d'autoprotecció des de molt joves i que, per tant, si les característiques del grup ho permet, pot valer la pena que se'n parli i es visibilitzi la seva experiència.

Al Pas 1 poden haver-hi persones que declari haver viscut aquelles situacions per raons vinculades a l'ètnia o l'orientació sexual, per exemple, més enllà del fet de ser homes o dones. Així, poden haver-hi persones que expliquin haver passat per les situacions plantejades fruit d'agressions de caràcter racista o homòfob.

En aquests casos, pot ser interessant visibilitzar com el gènere es creua amb altres eixos de discriminació (com, per exemple, l'ètnia o l'orientació sexual), i com una dona pot patir agressions al carrer pel fet de ser dona, però també per la seva orientació sexual o el seu color de pell.

En tot cas, la temàtica és delicada i posa en joc les vivències de les persones participants. En aquest sentit, és important desenvolupar la dinàmica en un clima de respecte i escolta.

FONT

Elaboració pròpia a partir de fonts diverses.

PROCEDIMENT

Pas 1:

Posar a totes les persones participants en una fila, de forma que tot el grup miri a la persona facilitadora. Explicar que es llegiran un seguit de situacions i que cada cop que les persones hagin viscut la situació plantejada, hauran de fer un pas endavant. Així, aniran avançant cap a la persona facilitadora de forma progressiva a mesura que hagin viscut alguna/es de les situacions plantejades.

La persona facilitadora llegeix en veu alta les següents frases:

- Alguna vegada he modificat els meus recorreguts per no passar per determinats llocs que em generen incomoditat, inseguretat o por.
- Alguna vegada he modificat els meus recorreguts per no passar per davant de determinades persones que em generen incomoditat, inseguretat o por.
- Alguna vegada he tornat a casa més aviat del que volia perquè es feia massa tard i no em sentia segur/a
- Alguna vegada m'he fixat en la manera en què em vesteixo, per no atreure massa l'atenció i sentir-me més segur/a.
- De nit, per estar més tranquil·la, he buscat alguna persona que m'acompanyés a casa per no tornar-hi sol/a.
- Alguna vegada he fet veure que parlava per telèfon al veure alguna persona que em generava sensació d'inseguretat per donar la sensació de que no estava sola.
- Alguna vegada he agafat un taxi (enlloc del metro) per tornar a casa perquè em produeix inseguretat caminar des de la boca del metro fins a l'entrada de casa.
- Alguna vegada he accelerat el pas i no m'he sentit tranquil·la al notar alguna persona que caminava darrera meu.

Després de cada frase es pot anar preguntant si alguna persona vol comentar alguna cosa. Per exemple, per les persones que diuen haver viscut aquestes situacions, es pot preguntar si els hi ha passat freqüentment, si ho veuen com accions normalitzades, com se senten quan es troben en aquestes situacions, etc.

PROCEDIMENT (continuació)

Pas 2:

En finalitzar la lectura de les frases, dinamitzar un debat entre el grup. En general, seran més les dones/noies que afirmen haver viscut aquestes situacions i tindran històries per explicar al voltant de les situacions plantejades.

També es pot preguntar als homes si recorden situacions en les que han sentit por o incomoditat al carrer i per quins motius era. Llavors és el moment d'aprofundir en el tema de les diferències en l'ús de l'espai públic entre dones i homes, de les diferents percepcions de por o amenaça que tenen unes i altres i de les "estratègies d'autoprotecció".

En el cas de les estratègies d'autoprotecció que utilitzen les dones, cal explicar que no són només actuacions de resposta cap a un possible perill, sinó que també són mesures que limiten la llibertat de moviment i d'expressió de les dones. També es pot subratllar que:

- Són interioritzades i normalitzades a la nostra societat.
- Formen part de la manera diferenciada en què se socialitzen els nens i les nenes.
- No hi ha suficient consciència de les limitacions que comporten per les dones/noies.
- Són les conseqüències pràctiques d'un mecanisme de control cap a les dones/noies, fruit d'unes desigualtats de gènere i de l'amenaça constant de patir violència masclista.